

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 847

van **JO BROUNS**

datum: 24 september 2020

aan **BEN WEYTS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

Leerplichtonderwijs - Capaciteitstekort

Uit inschrijvingscijfers (2020-2021) van het Katholiek Onderwijs Vlaanderen blijkt dat het aantal leerlingen dat les volgt in het katholiek onderwijs gestaag blijft toenemen. Dit jaar starten 747.852 leerlingen, 709 meer dan vorig jaar. De groei zet zich voor het derde jaar op rij voort.

De stijging is vooral te zien in alle niveaus van het buitengewoon onderwijs. In het schooljaar 2017-2018 waren er 26.429 leerlingen in het katholiek buitengewoon onderwijs, terwijl er dit jaar 28.555 leerlingen starten.

De koepel haalt aan dat met deze groeicijfers het capaciteitstekort toeneemt en de vraag naar bijkomende financiële middelen stijgt. Vooral in de steden krijgen scholen het moeilijk een plaats te vinden voor geïnteresseerde jongeren. Directeur-generaal van het katholiek onderwijs Lieven Boeve stelt: "Deze cijfers, en het besef dat de aangroei van leerlingen zich de komende jaren doorzet, tonen de nood aan investeringen in goede schoolgebouwen. (...) We rekenen daarbij wel op de overheid om voldoende middelen te voorzien voor de subsidiëringen van scholenbouw, zowel voor het bestaande patrimonium als voor de noodzakelijke capaciteitsuitbreiding."

In juni 2020 gaf de minister aan specifiek middelen uit te trekken voor extra capaciteit in het buitengewoon basisonderwijs. Ik citeer: "Bovendien komt er extra geld voor infrastructuur. Voor de eerste keer worden er specifiek middelen uitgetrokken voor extra capaciteit in het buitengewoon basisonderwijs. Het gaat dit jaar al om ruim € 7 miljoen. We nemen op korte termijn dringende capaciteitsmaatregelen, met huursubsidies of tijdelijke infrastructuur voor het buitengewoon onderwijs. We investeren op langere termijn in extra infrastructuur: we voorzien deze regeerperiode 3 miljard euro voor schoolinfrastructuur."

Daarnaast kondigde de minister in augustus 2020 aan om zo'n 34 miljoen euro te investeren in bijkomende capaciteit, waarvan specifiek 10 miljoen euro naar de Vlaamse Rand gaat.

Zoals hierboven aangehaald heeft de minister al enkele investeringen aangekondigd om het capaciteitsprobleem aan te pakken. Graag stel ik de volgende vragen.

1. Hoe wordt die 3 miljard euro voor schoolinfrastructuur precies samengesteld, voor welk type financiering (reguliere subsidies, pps, huursubsidies, ...) voorziet de minister

in welk bedrag? Welk aandeel van die 3 miljard euro dient voor vernieuwing van bestaande schoolinfrastructuur en welk aandeel voor extra schoolcapaciteit?

2. In welk begrotingsjaar van deze legislatuur (opgesplitst per jaar) zal welk aandeel van die 3 miljard euro effectief vastgelegd en toegewezen worden aan concrete schoolbouwprojecten?
3. Volgens welke procedure werden de 34 miljoen extra capaciteitsmiddelen toegekend aan de verschillende onderwijszones? Graag een overzicht van de betrokken onderwijszones.
4. Hoe verloopt de procedure concreet op lokaal niveau om finaal tot een selectie van capaciteitsprojecten te komen op Vlaams niveau? Lokale besturen maken melding dat de opgelegde timing weinig realistisch is, omdat er nu bovenlokaal (over de hele onderwijszone) moet worden afgestemd. Hoe beoordeelt de minister dat? Wat gebeurt er als de onderwijszone niet tijdig of niet tot een consensus komt om capaciteitsprojecten voor te stellen?

BEN WEYTS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING EN VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

ANTWOORD

op vraag nr. 847 van 24 september 2020
van **JO BROUNS**

- 1-2. Hiervoor kan verwezen worden naar de Conceptnota Masterplan Scholenbouw 2.0 (goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 10 juli 2020).
3. De uitgangspunten voor de verdeling van de capaciteitsmiddelen 2021 (34 miljoen euro) over de betrokken onderwijszones zijn:
 - a. De capaciteitsmonitor uit 2018,
 - b. Het ontwerp Masterplan Scholenbouw 2.0.

Voor de verdeling van het voorziene bedrag van 34 miljoen euro op begrotingsjaar 2021 is er voor geopteerd om, conform het regeerakkoord, integraal in te zetten op het creëren van extra capaciteit in het secundair onderwijs. Dit neemt niet weg dat bij de verdeling van de middelen 2022-2024 en 2025-2027 ook (budgettaire) ruimte zal gemaakt worden voor de resterende noden in het basisonderwijs.

Rekening houdend met de gemiddelde afstand die leerlingen in het secundair onderwijs naar de school afleggen en dus de radius waarbinnen secundaire scholen leerlingen aantrekken, is er voor gekozen om te kijken naar de onderwijszones met de grootste te verwachten tekorten. Onderwijszones bevatten meerdere steden en/of gemeenten.

Het werken met een clustering van gemeenten en onderwijszones is een stap richting verdeling van de capaciteitsmiddelen over de onderwijsnetten die dan elk in overeenstemming met de lokale onderwijsverstreckers en betrokken gemeenten de nood aan bijkomende plaatsen binnen hun net lokaal kunnen koppelen aan een evenwichtige spreiding van projecten zonder daarbij gehinderd te worden door de verdeling van capaciteitsmiddelen binnen de grenzen van een bepaalde gemeente. Zo kan immers ook tegemoet worden gekomen aan de noden in omliggende gemeenten.

Er is extra aandacht voor de drie onderwijszones waar het tekort procentueel oploopt tot boven de 20%. Dit is concreet het geval bij de onderwijszones Vilvoorde, Dilbeek en Ninove. Voor onderwijszone Brussel, die geografisch samenvalt met het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, is ook rekening gehouden met de sterke daling die zich heeft voorgedaan in de school-woonratio voor het Nederlandstalig secundair onderwijs in onderwijszone Brussel, een te verwachten verhoogde doorstroming van leerlingen uit het Nederlandstalig basisonderwijs naar het Nederlandstalig secundair onderwijs en een verdere stijging van de schoolpopulatie in het basisonderwijs.

In functie van het behouden van een voldoende schaalgrootte, is er voor geopteerd om als ondergrens een absoluut tekort te hanteren van 900 plaatsen. Dit maakt dat elke onderwijszone over een minimumenveloppe van 1,5 miljoen euro beschikt.

Rekening houdend met bovenstaande uitgangspunten is gekomen tot onderstaande tabel.

Onderwijszone	Capaciteitsmiddelen 2021
Dilbeek	4.700.000 €
Antwerpen	4.400.000 €
Brussel	4.400.000 €
Vilvoorde	4.100.000 €
Sint-Niklaas	3.900.000 €
Brasschaat	2.900.000 €
Mechelen	2.300.000 €
Ninove	2.200.000 €
Mortsel	2.100.000 €
Halle	1.500.000 €
Dendermonde	1.500.000 €
Totaal	34.000.000 €

4. In elke onderwijszone wordt één gemeente een bovengemeentelijke coördinator aangeduid om de meest geschikte capaciteitsprojecten van de hele zone te bundelen. Die trekkersrol wordt opgenomen door een gemeente of stad die al ervaring heeft opgebouwd met de capaciteitsproblematiek of waar een relatief groot plaatstekort verwacht wordt.

Het Departement Onderwijs en Vorming informeert en begeleidt waar nodig de bovengemeentelijke coördinator. Als ondersteunend materiaal is er een afsprakenkader met duidelijke selectiecriteria, een verzameldocument en een modelformulier om een inhoudelijk sterk onderbouwd voorstel op te stellen.

In elke onderwijszone zijn eind september 2020 de eerste stappen gezet door een bovengemeentelijke coördinator om tegen 20 november 2020, in overleg met de secundaire scholen en in afstemming met de overige gemeenten op het grondgebied van de onderwijszone, een selectie van projectvoorstellen te bezorgen aan het departement Onderwijs en Vorming.

Vanuit het departement Onderwijs en Vorming wordt samen met AGION en de vertegenwoordigers van de centrale diensten van de onderwijsverstrekkers (VGO/OGO/GO) de lokale selectietrajecten opgevolgd om knelpunten te detecteren en deze zo snel mogelijk helpen op te lossen.

De centrale diensten van de onderwijsverstrekkers (VGO/OGO/GO) kunnen bovenlokale suggesties inzake projectvoorstellen doen, en dit zowel in een bovengemeentelijke taskforce capaciteit als in de centrale taskforce capaciteit, die mee het evenwicht bewaakt van de verdeling van de capaciteitsmiddelen over de onderwijsnetten volgens de geactualiseerde verdeelsleutel van OD II.

Als er tegen 20 november 2020 geen consensus is bekomen in een bovengemeentelijke taskforce capaciteit, zal de centrale taskforce capaciteit op basis van de ingediende projectvoorstellen beslissen welke projecten ter selectie worden voorgedragen aan de Vlaamse Regering.

De selectie van capaciteitsprojecten bij de verdeling van de capaciteitsmiddelen 2021 (34 miljoen euro) kan gezien worden als een voortraject met het oog op de selectie van capaciteitsprojecten bij de verdeling van de capaciteitsmiddelen 2022-2024 (180 miljoen euro). De werkwijze bij de verdeling van de capaciteitsmiddelen 2021 zal in de loop van 2021 geëvalueerd en waar nodig bijgestuurd worden met het oog op de verdeling van de capaciteitsmiddelen 2022-2024.